

۱۳۵۹

شماره ترتیب چاپ

شماره چاپ سابقه

۴۳۰

شماره دفتر ثبت

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دوره چهارم - سال سوم

۱۳۷۲ - ۱۳۷۴

تاریخ چاپ ۱۳۷۳/۱۰/۱۷

طرح

طرح اصلاح قانون تشکیل سازمان بازرسی کل کشور
مصوب ۱۳۶۰/۲/۱۹

امور قضایی و حقوقی

کمیسیون‌های ارجاعی

امور اداری و استخدامی - شوراها و امور داخلی کشور - اصول ۸۸ و ۹۰ - دیوان
محاسبات و بودجه و امور مالی مجلس - نهادهای انقلاب

اداره کل قوانین

بسمه تعالی

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

باتوجه به اهمیت جایگاه نظارت و کنترل در سیستم اداری کشور و بمنظور نظارت کاملتر بر اجرای صحیح قوانین و تضمین حسن جریان امور کشور و تحقق بخشیدن برامل یکمده هفتاد و چهارم قانون اساسی و با عنایت به اینکه سازمان بازرسی کل کشور تنها دستگاهی است که بموجب اصل مذکور مسوولیت این مهم را بعهده دارد و با قوانین و اختیارات موجود نمیتواند بخوبی از عهده این مسوولیت برآید لذا با اعتقاد براین امر که تصویب قوانین خوب و انقلابی به تنهایی کافی نیست و نظارت صحیح و کامل میتواند مکمل آن باشد طرح اصلاحی ذیل ارائه میگردد:

محمدعلی شرعی - مسعود کریم پور - کوه کن - حسین سبحانی نیا - امیرلو - روح بخشی مهربانی - ساریخانی - صالحی - سید مسعود حسینی - کامل عابدین زاده - محمد عباس پور - نوعی اقدم - قاضی پور - احمدی مغان - کریمی - مهدوی کرمانی - رمضانپور - یوسف پور - سیدعلی اکبر حسینی - سید معروف صمدی - سید مسعود حسینی - پرویز میقلی - مقنیان - سیدمرتضی نبوی - عبداللہی - تریمان - بهمنی - سید ابوالقاسم رضائی - نوروزی - حبیبیان - احمد نصرتی راد - سهرابی - قمی - رهبری املشی - زالی - سید احمد حسینی سیرجانی - راه چمنی - احمد نیکافر - دانشیار - محمد حسن جمشیدی - کریم زارع - نخبه الفقہائی - دادور - عبداللہ نوروزی - سید جواد حسینی - رسولی نژاد - احمد نجابت - میرولد - جادری - فقیہ - محمدرضا مقدم فیروز - رضوی اردکان - شهرزاد - فتاحی - مجدآرا و چهارامضاء ناخوانا.

طرح اصلاح قانون تشکیل سازمان بازرسی کل کشور مصوب ۱۳۶۰/۷/۱۹

ماده واحده - قانون تشکیل سازمان بازرسی کل کشور بشرح ذیل
اصلاح می‌گردد:

۱- بند ب ماده ۲ بشرح زیر اصلاح می‌گردد:

ب - انجام بازرسیهای فوق‌العاده حسب الامر مقام معظم رهبری
و یا به دستور رئیس قوه قضائیه و یا درخواست رئیس جمهور و یا
کمیسیون اصول ۸۸ و ۹۰ قانون اساسی مجلس شورای اسلامی و یا
بنابه تقاضای وزیر یا مسوول دستگاههای اجرایی ذیربط و یا هر
موردی که به نظر رئیس سازمان ضروری تشخیص داده شود.

۲- بند ج ماده ۲ به شرح زیر اصلاح می‌گردد:

ج - اعلام منوارد تخلف و نارسائی‌ها توسط جریانات اداری و
مالی در خصوص وزارتخانه‌ها و نهادهای انقلاب اسلامی و بنیادها
به رئیس جمهور و در خصوص موسسات و شرکتهای دولتی و وابسته به
دولت به وزیر ذیربط و در خصوص مراجع قضائی و واحدهای تابعه
دادگستری به رئیس قوه قضائیه و در مورد شهرداریها و موسسات
وابسته به وزیر کشور و در خصوص موسسات غیردولتی کمک

بگیر از دولت به وزارت اموراتصادی و دارائی.

۳- بند د به ذیل ماده ۲ الحاق می‌گردد:

د- در صورتی که گزارش بازرسی حاکی از سوء جریان مالی یا اداری واجد جنبه کیفری باشد رئیس سازمان یک نسخه از آن را با دلایل و مدارک برای تعقیب و مجازات مرتکب مستقیماً به مرجع قضائی صالحه و مراجع اداری و انتظامی مربوطه منعکس و تا حصول نتیجه نهائی پیگیری خواهد کرد.

در تمام موارد فوق‌الذکر رئیس سازمان تصویر گزارش بازرسی را جهت استحضار و پیگیری برای رئیس قوه قضائیه و کمیسیون امور ۸۸ و ۹۰ قانون اساسی مجلس شورای اسلامی ارسال خواهد نمود.

۴- تبصره ذیل ماده ۲ به شرح زیر اصلاح می‌شود:

تبصره - گزارش‌های بازرسی در ارتباط با آیین‌نامه و تسموینامه و بخشنامه و دستورالعمل‌های صادره و شکایات اشخاص حقیقی و حقوقی که حاکی از تشخیمی تخلف باشد جهت رسیدگی و صدور رای به دیوان عدالت اداری ارسال می‌گردد. رسیدگی به اینگونه موارد به طور فوق‌العاده و خارج از نوبت بدون رعایت تشریفات آیین دادرسی دیوان عدالت اداری خواهد بود. آراء شعب دیوان حسب مورد ظرف یک ماه پس از ابلاغ از سوی سازمان بازرسی کل کشور قابل اعتراض می‌باشد.

۵- تبصره ۱ ماده ۳ به شرح ذیل اصلاح می شود:

تبصره ۱- کلیه وزارتخانه ها و دستگاههای شمول بازرسی مکلفند در صورت اعلام نیاز سازمان به استفاده از متخمین و کارشناسان آنها، خود یا افراد موردنیاز و درخواست را تا ۶ ماه به سازمان مامور نمایند.

۶- متن زیر به عنوان تبصره به ماده ۵ الحاق می گردد:

تبصره - بازرسی قضایی در بین هیات بازرسی در رسیدگی به موضوعات تاپایان امر بازرسی از اختیارات قضات محاکم به صدور حکم و بازداشت برخوردار خواهد بود.

۷- ماده ۶ به شرح ذیل اصلاح می گردد:

ماده ۶ - گزارشهای سازمان در مراجع قضایی و اداری به طور فوق العاده و خارج از نوبت رسیدگی شده و تصمیمات متخذه از سوی سازمان بازرسی کل کشور ظرف مدت یک ماه پس از ابلاغ قابل تجدیدنظر بوده و این رسیدگی نیز در وقت فوق العاده و خارج از نوبت خواهد بود.

۸- ماده ۸ به شرح ذیل اصلاح می شود:

ماده ۸ - کلیه مسوولین ذیربط در وزارتخانه ها و دستگاههای

مشمول بازرسی مکلفند اسناد و املاک و اطلاعات مورد درخواست را بدون فوت وقت در اختیار سازمان یا بازرسی قرار داده و همکاری لازم را معمول دارند.

۹- تبصره ۲ ذیل ماده ۸ به شرح ذیل اصلاح می‌شود:

تبصره ۲- اسناد سری دولتی از حکم این ماده مستثنی است مگر به دستور رئیس سازمان بازرسی کل کشور.

۱۰- ماده ۹ به شرح ذیل اصلاح می‌شود:

ماده ۹- بازرسی قضایی و رئیس هیات بازرسی با وجود ضرورت می‌تواند با اطلاع رئیس سازمان، کارکنان اداری واحد مورد بازرسی را موقتا از سمت خود معلق و علت تعلیق را به دستگاه مربوطه اعلام نماید. رفع تعلیق موقوف به اعلام سازمان و یا مراجع قضایی یا اداری رسیدگی کننده به گزارش می‌باشد.

۱۱- ماده ۱۱ به ۱۷ تغییر یافته و ماده زیر جایگزین می‌گردد:

ماده ۱۱- تخلف از تکلیف مندرج در مواد ۸ و ۱۰ این قانون جرم محسوب و مرتکب حسب مورد به حبس از سه ماه تا ۶ ماه و یا انفصال از خدمت از ۶ ماه تا یک سال محکوم می‌گردد.

۱۲- ماده ۱۳ به شرح ذیل اصلاح می‌شود:

ماده ۱۳- بودجه سازمان هر سال به‌طور جداگانه ضمن بودجه کل کشور منظور خواهد شد و یک سوم بودجه آن خارج از شمول قانون محاسبات عمومی خواهد بود.

۱۳- ماده ۱۲ به شرح زیر اضافه و ماده ۱۲ سابق به ۱۴ تغییر می‌یابد:

ماده ۱۲- دیوان محاسبات و سازمان حسابرسی مکلفند یک نسخه از گزارش‌های مربوط به حسابرسی‌ها و رسیدگی به عملکردهای مالی دستگاههای اجرایی و شرکت‌های دولتی و وابسته به دولت را که حاوی تخلف از قوانین است را فوراً به سازمان بازرسی کل کشور ارسال دارند.

۱۴- ماده ۱۶ به شرح زیر الحاق می‌گردد:

ماده ۱۶- سازمان از نظر مقررات اداری و مالی تابع قانون آیین‌نامه مالی محاسباتی و معاملاتی دیوان محاسبات کشور مسوبه ۱۳۷۲/۶/۹ مجلس شورای اسلامی می‌باشد.

۱۵- ماده ۱۴ به ۱۵ تغییر می‌یابد.

۱۶- کلمه " شورای عالی قضایی" در مواد (۱ - ۲ - ۳ - ۵ و ۱۴) به "قوه قضائیه" و در مواد (۲ و ۴) به "رئیس قوه قضائیه" تبدیل می‌گردد.

قانون تشکیل سازمان بازرسی کل کشور
ماده ۱ - منظور نظارت بر حسن جریان امور و اجراء صحیح قوانین در
سنتگاههای اداری و در اجرای اصل ۱۷۴ قانون اساسی جمهوری اسلامی
ایران ، سازمانی بنام سازمان بازرسی کل کشوره که در این قانون با اختصار
«سازمان» نامیده میشود زیر نظر شوراهای قضائی و با اختیارات و وظائف مندرج
در این قانون تشکیل میشود .
ماده ۲ - وظائف سازمان بشرح زیر میباشد :

الف - بازرسی مستمر کلیه وزارتخانهها و ادارات و نیروهای نظامی و انتظامی
و مؤسسات و شرکتهای دولتی و شهرداریها و مؤسسات وابسته بآنها و دفاتر
اسناد رسمی و مؤسسات عام المنفعه و نهادهای انقلابی و سازمانهایی که تمام
یا قسمتی از سرمایه یا سهام آنان متعلق بدولت است یا دولت بنحوی از اینها
بر آنها نظارت یا کمک مینماید و کلیه سازمانهایی که شمول این قانون نسبت
به آنها مستلزم ذکر نام آنها است بر اساس برنامہ منظم .

ب - انجام بازرسی های فوق العاده برحسب دستور شوراهای قضائی و یا
پدرخواست کمیسیون اصل ۹۰ قانون اساسی مجلس شورای اسلامی و یا بنا به
تقاضای وزیر یا ستول دستگاههای اجرائی ذیربط و یا هر مورد دیگری که
بنظر رئیس سازمان و شورای عالی قضائی ضروری تشخیص داده شود .

ج - اعلام موارد تخلف و نارائیهها و سوء جریانات اداری و مالی در خصوص
وزارتخانهها و نهادهای انقلابی (که فهرست آنها به تصویب هیئت وزیران
میرسد) به نخست وزیر و در خصوص مؤسسات و شرکتهای دولتی و وابسته
بدولت به وزیر وزارتخانه ذیربط و در خصوص شهرداریها و مؤسسات وابسته
به آنها به وزیر کشور و در خصوص ادارات و سازمانهای تابعه و واحدهای
سربوط دادگستری به شورای عالی قضائی و در خصوص مؤسسات غیر دولتی
کمک بگیر از دولت به وزارت امور اقتصادی و دارائی .

تیسره - در بازرسی هایی که به دنبال شکایت انجام میگردد یک نسخه از
گزارش مبنی بر تشخیص تخلف ، توسط سازمان به دیوان عدالت اداری ارسال میگردد .

ماده ۳ - سازمان میتواند برای انجام بازرسی و اظهار نظر کارشناسی از وجود
قضات و اشخاص صاحب صلاحیت و تخصصان در هر رشته بطور دائم یا موقت
استفاده نماید و در سایر موارد نسبت به تأمین کادر مورد نیاز از طریق انتقال
یا ماسویت کارکنان دولت و در صورت عدم امکان از طریق استخدام اقدام نماید .

تیسره ۱ - انتقال کارمندان وزارتخانهها و مؤسسات و شرکتهای دولتی به
سازمان بصورت ماسور و یا انتقال دائم بلا مانع است .

تیسره ۲ - مقررات اداری و استخدامی سازمان توسط شورای عالی قضائی
تعیین و پس از تصویب مجلس به مرحله اجرا در میآید مگر مواردیکه مشمول
مفاد ماده ۱۳ این قانون است .

ماده ۴ - رئیس سازمان توسط شورای عالی قضائی از میان قضات شریع و با قضائی که دارای رتبه ۱۰ یا ۱۱ قضائی باشند تعیین میشود . رئیس سازمان میتواند یک نفر قائم مقام برای خود از میان قضات با صلاحیت انتخاب کند که با پیشنهاد او و تصویب شورای عالی قضائی تعیین میگردد و همچنین میتواند به تعداد لازم معاون داشته باشد .

ماده ۵ - بازرسی توسط بازرسی یا هیئتهای بازرسی بعمل نیاید . رؤسای هیئتهای بازرسی از بین قضات با اشخاصی که با رعایت ضوابط استخدام قضائی ، گواهی صلاحیت قضائی از طرف شورای عالی قضائی داشته باشند از طرف رئیس سازمان انتخاب خواهند شد .

ماده ۶ - در هر مورد که تعقیب جزائی ضرورت پیدا کند مراتب به پیشنهاد بازرسی یا رئیس هیئت بازرسی از طریق سازمان بدادستانی محل اعلام و تا حصول نتیجه به گیری خواهد شد و در صورتیکه خود دادستان و یا حاکم شرع مورد تعقیب قرار گیرند مراتب سریعاً به شورای عالی قضائی گزارش تا دستور لازم صادر شود .

ماده ۷ - بازرسی یا هیئت های بازرسی گزارش کار خود را مستقیماً به سازمان تسلیم خواهند نمود .

ماده ۸ - کلیه مسئولان ذیربط در وزارتخانه ها و ادارات و سازمانها و منسبات و واحدهای مشمول این قانون مکلفند اسناد و اطلاعات و مدارک مورد لزوم در تحقیقات را بدون هر گونه فوت وقت در اختیار بازرسی یا بازرسان اعزامی قرار داده و همکاری لازم را مبذول دارند .

تبصره ۱ - تخلف از تکلیف مندرج در این ماده موجب حبس جنتهای از سه ماه تا شش ماه یا انقصال موقت از خدمت دولت تا یکسال خواهد بود .
تبصره ۲ - اسناد سری دولتی از حکم این ماده مستثنی است مگر بدستور صریح شورای عالی قضائی .

ماده ۹ - در مواردی که بازرسی یا هیئت های بازرسی بمنظور حسن جریان امور تعلیق یک یا چند نفر از کارکنان واحدی را که مورد بازرسی قرار گرفته اند ضروری تشخیص دهند باید مراتب را فوراً و مستنداً به وزیر یا رئیس دستگاه مربوط اطلاع داده و تعلیق کارمند یا کارندان مورد نظر را تقاضا نمایند . وزیر یا رئیس دستگاه مربوط مکلف به اجرای تقاضای هیئت بازرسی است . و در غیر اینصورت شخصاً مسئول عواقب امر خواهد بود و سازمان مراتب را جهت اتخاذ تصمیم لازم به شورای عالی قضائی گزارش خواهد نمود .

ماده ۱۰ - وزیر یا مسئول دستگاه مربوط موظف است از تاریخ دریافت گزارش هیئت بازرسی حداکثر ظرف ده روز عملیات اجرایی را جهت انجام پیشنهادها مندرج در گزارش مزبور شروع و مفاد جریان کار را مرتباً با اطلاع سازمان برساند . سازمان موظف است تا حصول نتیجه نهائی جریان امر را پیگیری نماید .
ماده ۱۱ - از تاریخ اجرای این قانون سازمان کتونی بازرسی کل کشور منسب و کلیه اسناد و اوراق و مدارک و اسوال و اعتبارات و تعهدات و کارکنان

آن در اختیار سازمان قرار میگیرد .
ماده ۱۲ - آئین نامه اجرایی این قانون و نمودار تشکیلاتی این سازمان

با کسب نظر وزارت امور اقتصادی و دارایی و سازمان امور اداری و استخدامی کشور توسط سازمان تهیه و تصویب شورای عالی قضائی بزنند .

ماده ۱۳ - بودجه سازمان در بودجه کل کشور در ردیف مستقل ذیل ردیف وزارت دادگستری منظور و طبق مقررات جاری به مصرف خواهد رسید .

ماده ۱۴ - شورای عالی قضائی و وزارت امور اقتصادی و دارایی و سازمان امور اداری و استخدامی کشور در قسمت مربوط مأمور اجرای این قانون میباشد .

قانون آئین نامه مالی ، محاسباتی و معاملاتی

دیوان محاسبات کشور

ماده ۱ - امور مالی ، معاملاتی و محاسباتی دیوان محاسبات کشور طبق مفاد این قانون اداره و انجام خواهد شد .

ماده ۲ - حواله اجازه ای است که کتباً وسیله مقامات مجاز دیوان محاسبات برای تأدیه تعهدات و بدهیهای قابل پرداخت از محل اعتبارات مربوط عهده مدیر امور مالی دیوان محاسبات در وجه ذینفع صادر میشود .

ماده ۳ - درخواست وجه سندی است که مدیر امور مالی دیوان محاسبات برای دریافت وجه به منظور پرداخت حواله های صادر شده موضوع ماده ۲ این قانون و سایر پرداختهائی که بموجب قانون از محل بودجه مورد عمل عهده خزانه در وجه حساب یا حسابهای بانکی دیوان محاسبات صادر میگردد، تنظیم مینماید .

ماده ۴ - تنخواه گردان حسابداری عبارتست از وجهی که خزانه از محل اعتبارات منسوب دیوان محاسبات برای انجام بعضی از هزینه های سال جاری و تعهدات قبایل پرداخت سالهای قبل در اختیار مدیر امور مالی دیوان محاسبات قرار میدهد تا در قبایل حواله های صادر شده پرداخت و سپس با ارائه اسناد هزینه جهت تکمیل تنخواه گردان درخواست وجه نماید .

ماده ۵ - تنخواه گردان پرداخت عبارتست از وجهی که از محل تنخواه گردان حسابداری از طرف مدیر امور مالی دیوان محاسبات با تأیید رئیس دیوان محاسبات و با مقامات مجاز از طرف ایشان برای انجام برخی از هزینه ها در اختیار واحدها و یا مأمورینی که به موجب این قانون و آئین نامه های اجرایی آن مجاز به دریافت تنخواه گردان هستند قرار میگیرد تا به تدریج که هزینه های مربوط انجام میشود اسناد هزینه تحویل و مجدداً وجه دریافت دارند .

ماده ۶ - مقامات مجاز دیوان محاسبات از لحاظ این قانون عبارتند از :

الف - رئیس دیوان محاسبات .

ب - افرادی که از طرف رئیس دیوان محاسبات به موجب احکام رسمی صادره توسط ایشان مجاز به امضای احکام ، قراردادهای ، حواله ها و اسناد هزینه میباشند در حدود مقررات این قانون و مفاد احکام تفویض حق امضای رئیس دیوان محاسبات .

ماده ۷ - مدیر امور مالی به موجب حکم رئیس دیوان محاسبات به منظور انجام وظایف مشروحه زیر به این سمت منصوب میشود.

الف - اعمال نظارت و تأمین هماهنگی لازم در اجرای مقررات مالی و محاسباتی در دیوان محاسبات کشور.

ب - اداره امور مالی و نظارت بر امور مالی و محاسباتی و نگاهداری و تنظیم حسابهای دیوان محاسبات بر طبق این قانون و سایر قوانین و مقررات مربوط.

ج - نظارت بر حفظ اسناد و دفاتر مالی.

د - نگاهداری و تحویل و تحویل وجه و نقدینه ها و سپرده ها و اوراق بهادار دیوان محاسبات.

ه - نگاهداری حساب اموال دیوان محاسبات و نظارت بر اموال مذکور.

و - انجام سایر وظایفی که در این قانون بطور مستقیم بر عهده مدیر امور مالی دیوان محاسبات محول شده و یا وظایفی که با رعایت این قانون و سایر قوانین و مقررات عمومی دولت از طرف رئیس دیوان محاسبات به مدیر امور مالی دیوان محاسبات ارجاع میشود.

تبصره - وظایفی که در قانون محاسبات عمومی و سایر قوانین و مقررات عمومی دولت بر عهده ذیحسابان وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی واگذار شده است، در هر مورد که لازم باشد و مغایر با مفاد این قانون نباشد به مدیر امور مالی دیوان محاسبات محول میشود.

ماده ۸ - امین اموال مسوولی است که به موجب حکم رئیس دیوان محاسبات و یا مقامات مجاز از طرف ایشان از بین مستخدمین رسمی واجد صلاحیت به این سمت منصوب و انجام قسمتی از وظایف و مسوولیتهای امور مالی دیوان محاسبات به او محول میشود.

تبصره - کارپردازان و واحدهای تدارکاتی و سایر مأموران دیوان محاسبات مادام که به اقتضای طبع و ماهیت وظایف قانونی خود و یا مأموریتهای محوله مجاز به دریافت تنخواه گردان پرداخت میباشند از لحاظ مقررات مربوط به واریز تنخواه گردان دریافتی در حکم امین اموال محسوب میشوند.

ماده ۹ - در هر مورد که شرایط تصدی مشاغل موضوع اجرای این قانون لازم الذکر باشد و موارد در آئین نامه استخدامی دیوان محاسبات و یا سایر آئین نامه ها و مقررات مربوط ذکر نشده باشد، شرایط تصدی و احراز مشاغل به تأیید رئیس دیوان محاسبات خواهد رسید.

ماده ۱۰ - اصطلاحاتی که در این قانون برای آنها تعریف مشخصی ارائه نشده است، طبق مفاد قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۶۶/۱/۱ و سایر قوانین و مقررات عمومی دولت تعریف میشود.

ماده ۱۱ - وجهی که وسیله دیوان محاسبات به عنوان سپرده و یا وجه الضمان و یا وثیقه و یا نظایر آنها میگردد باید به حسابهای مخصوصی که از طرف خزانه در بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و یا شعب سایر بانکهای دولتی که از طرف

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران نمایندگی داشته باشند افتتاح میگردد و اریز شود و جوه و اریز شده به حساب مذکور بدون حق برداشت خواهد بود و بایست در آخر هر ماه به حساب مخصوص تمرکز وجوه سپرده در خزانه منتقل شود.

تبصره - وزرات امور اقتصادی و دارائی مکلف است از طریق واگذاری تنخواه گردان رد سپرده از حساب تمرکز وجوه سپرده موجبات تسریع و تسهیل در رد کلیه سپرده های موضوع این ماده را فراهم نماید.

ماده ۱۲ - در مواردی که برای تقسیط بدهی اشخاص به دیوان محاسبات و یا دادن مهلت به بدهکاران مزبور و نیز هزینه های نقدی ناشی از استتکاف و یا عدم پرداخت بموقع بدهی به موجب مقررات خاص و یا مقررات عمومی تعیین تکلیف نشده باشند نحوه عمل طبق تشخیص رئیس دیوان محاسبات خواهد بود.

ماده ۱۳ - وجود اعتبار در بودجه دیوان محاسبات به خودی خود برای اشخاص (اعم از حقیقی یا حقوقی) ایجاد حق نمیکند و استفاده از اعتبارات باید با رعایت مقررات مربوط به خود بعمل آید.

ماده ۱۴ - در مورد آن قسمت از هزینه های جاری مستمر که نوعاً انجام آن از یک سال مالی تجاوز میکند دیوان محاسبات میتواند برای مدت متناسب قراردادهایی را که مدت اجرای آن از سال مالی تجاوز میکند منعقد نماید. دیوان محاسبات مکلف است در بودجه سالانه خود اعتبارات لازم برای پرداخت تعهدات مربوط را مقدم بر سایر اعتبارات منظور نماید.

ماده ۱۵ - پرداخت هزینه ها به ترتیب پس از طی مراحل تشخیص، تأمین اعتبار، تمهید تسجیل و حواله با رعایت مفاد این قانون بعمل خواهد آمد.

ماده ۱۶ - اختیار و مسوولیت تشخیص و انجام تمهید و تسجیل و حواله به عهده رئیس دیوان محاسبات و یا مقامات مجاز از طرف ایشان و مسوولیت تأمین اعتبار و تطبیق پرداخت با قوانین و مقررات بعهده مدیر امور مالی دیوان محاسبات و یا افراد مجاز از طرف ایشان میباشد.

ماده ۱۷ - دیوان محاسبات کشور بمنظور ایجاد تسهیل در پرداخت هزینه های خود در تهران و مراکز استانها وجوه لازم به عنوان تنخواه گردان را در اختیار امنای اموال مربوط قرار خواهد داد. آئین نامه نحوه واگذاری و میزان و موارد استفاده از انواع تنخواه گردانهائی که واگذاری آنها بر حسب این ماده و سایر مواد این قانون ضرورت پیدا میکند و همچنین ترتیب و اریز آنها به موجب دستورالعملی انجام خواهد شد که از طرف رئیس دیوان محاسبات تهیه و ابلاغ خواهد گردید.

ماده ۱۸ - اعتبارات مندرج در بودجه دیوان محاسبات تحت عنوان «دیون بلا محل» در مورد اعتبارات جاری و عمرانی و همچنین سایر بدهیهایی که خارج از اختیار دیوان ایجاد شده باشد به تشخیص رئیس دیوان محاسبات کشور تعیین و قابل مصرف میباشد.

ماده ۱۹ - در مواردی که لازم است قبل از انجام تمهید بر اساس شرایط مندرج در احکام و یا قراردادهای طبق مقررات وجهی پرداخت شود میتواند به تشخیص رئیس دیوان محاسبات و یا مقامات مجاز از طرف ایشان مبالغی به عنوان پیش پرداخت تأدیه نمود.

ماده ۲۰ - در مواردی که بنا به عللی تسجیل و یا تهیه اسناد ومدارک لازم برای تأدیة تمام دین مقدور نبوده و یا پرداخت تمام وجه مورد تعهد میسر نباشد میتوان قسمتی از وجه تعهد انجام شده را تحت عنوان علی الحساب به تشخیص رئیس دیوان محاسبات و یا مقامات مجاز از طرف ایشان پرداخت نمود.

ماده ۲۱ - میزان و موارد تأدیة پیش پرداخت و علی الحساب وهمچنین نحوه واریز واحساب آنها به هزینه قطعی توسط رئیس دیوان محاسبات تعیین میگردد.

ماده ۲۲ - کلیه اعتبارات جاری و عمرانی (سرمایه گذاری ثابت) منظور در بودجه دیوان محاسبات تا آخر سال مالی قابل تعهد و پرداخت است و مانده وجوه اعتبارات مصرف نشده هر سال باید حداکثر تا پایان فروردین ماه سال بعد به خزانه برگشت داده شود. تعهداتی که تا آخر سال مالی مربوط با رعایت مقررات در حدود اعتبارات مذکور ایجاد شده و پرداخت نشده باشد از محل اعتبارات دیوان محاسبات قابل پرداخت خوانند بود.

ماده ۲۳ - پرداخت کمک یا اعانه به افراد واحدهای تابعه با تشخیص رئیس دیوان محاسبات با اخذ رسید از دریافت کننده به هزینه قطعی منظور خواهد شد.

ماده ۲۴ - اجرائی طرحهای عمرانی دیوان محاسبات از نظر مقررات مالی ومعاملاتی ومحاسباتی تابع این قانون وسایر قوانین ومقررات عمومی دولت (در حدودی که با این قانون مغایر نباشد) خواهد بود، لکن در کلیه موارد مسوولیتها ووظایف امور ذیحسابی به مدیر امور مالی دیوان محاسبات واگذار میشود.

ماده ۲۵ - برای دیوان محاسبات کشور و واحدهای تابعه آن در تهران ومراکز استانها حسب مورد از طرف خزانه و یا نمایندگی خزانه در استانها در بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و یا سایر بانکهای دولتی که از طرف بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران نمایندگی داشته باشند، به تعداد مورد نیاز حسابهای بانکی برای پرداختهای مربوط افتتاح خواهد شد.

استفاده از حسابهای مزبور با امضای مشترک رئیس دیوان محاسبات ومدیر امور مالی دیوان محاسبات و یا مقامات مجاز از طرف آنها بعمل خواهد آمد و کلیه پرداختهای دیوان محاسبات منحصرأ از طریق حسابهای بانکی مذکور مجاز خواهد بود.

ماده ۲۶ - معاملات دیوان محاسبات اعم از خرید، فروش، اجاره، استجاره، پیمانکاری، اجرت کار وغیره (باستثنای مواردی که مشمول مقررات استخدامی میشود) باید حسب مورد از طریق مناقصه و یا مزایده انجام شود مگر در موارد زیر:

۱ - در مورد معاملات که طرف معامله وزارتخانه ها یا مؤسسه دولتی و یا شرکت دولتی باشد.

۲ - در مورد معاملات که انجام آنها به تشخیص رئیس دیوان محاسبات کشور و یا مقامات مجاز از طرف ایشان با نهادها ومؤسسات وشرکتهای زیر مقرون به صرفه و صلاح دیوان محاسبات باشد.

الف - مؤسسات ونهادهای عمومی غیر دولتی ومؤسسات تابعه که بیش از پنجاه درصد سهام و یا سرمایه و یا مالکیت آنها متعلق به مؤسسات ونهادهای مذکور باشد.

ب - شرکتهای تعاونی مصرف و توزیع کارکنان وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی و شرکتهای دولتی که براساس قوانین و مقررات ناظر بر شرکتهای تعاونی تشکیل و اداره میشوند.

ج - شرکتهای و مؤسسات تعاونی تولید و توزیع که تحت نظارت مستقیم دولت تشکیل و اداره میگرددند.

۳ - در مورد خرید اموال و خدمات و حقوقی که به تشخیص و مسوولیت رئیس دیوان محاسبات و یا مقامات مجاز از طرف ایشان منحصر به فرد بوده و دارای انواع مشابه نباشد.

۴ - در مورد خرید و استجاره اموال غیر منقول که به تشخیص و مسوولیت رئیس دیوان محاسبات و یا مقامات مجاز از طرف ایشان با کسب نظر کارشناس رسمی دادگستری و یا کارشناس خبره و متعهد رشته مربوط با مسوولیت رئیس دیوان محاسبات کشور انجام خواهد شد.

۵ - در مورد خرید خدمات هنری با رعایت موازین اسلامی و صنایع مستظرفه و خدمات کارشناسی.

۶ - در مورد خرید کالاهای انحصاری دولتی و یا سایر کالاها تیکه که دارای فروشنده انحصاری بوده و برای آنها از طرف دستگاههای ذیربط دولتی نرخهای معینی تعیین و اعلام شده باشد.

۷ - در مورد خرید کالاهای مورد مصرف روزانه که در محل از طرف دستگاههای ذیربط دولتی و یا شهرداریها برای آنها نرخ ثابتی تعیین شده باشد.

۸ - در مورد کالاهای ساخت کارخانه های داخلی و کرایه حمل و نقل بار از طریق زمینی که از طرف دستگاههای دولتی ذیربط برای آنها نرخ تعیین شده باشد.

۹ - در مورد کرایه حمل و نقل هوایی، دریائی و هزینه مسافرت و نظایر آنها در صورت وجود نرخ ثابت و مقطوع.

۱۰ - در مورد تعمیر ماشین آلات و تجهیزات ثابت و متحرک به تشخیص رئیس دیوان محاسبات و مقامات مجاز از طرف ایشان.

۱۱ - در مورد خرید قطعات یدکی برای تعویض یا تکمیل لوازم و تجهیزات ماشین آلات ثابت و متحرک موجود همچنین ادوات و ابزار و وسایل اندازه گیری دقیق و لوازم آزمایشگاههای علمی و فنی و نظایر آنها با تعیین بهای مورد معامله حد اقل و وسیله یک نفر کارشناس خبره و متعهد رشته مربوط که بر حسب مورد توسط رئیس دیوان محاسبات و یا مقامات مجاز از طرف ایشان انتخاب خواهد شد.

۱۲ - در مورد معاملاتاتی که به تشخیص رئیس دیوان محاسبات به ملاحظه صرفه و صلاح دیوان محاسبات باید مستور بماند.

تبصره - انجام معاملات موضوع ردیف های ۱ و ۲ این ماده بدون رعایت تشریفات مناقصه و یا مزایده مشروط به آن است که دستگاه فروشنده مورد معامله را در اختیار داشته و یا تهیه کننده یا انجام دهنده آن باشد و یا اینکه وظیفه تهیه و توزیع و فروش مورد معامله را بعهده داشته باشد.

ماده ۲۷ - مساملات دیوان محاسبات به سه دسته جزئی، متوسط، و عمده بشرح زیر تقسیم میشود:

الف - مساملات جزئی - معاملاتی است که مبلغ آن از یک میلیون ریال تجاوز نکند.
ب - مساملات متوسط - معاملاتی است که مبلغ آن از یک میلیون ریال بیشتر باشد، و از پنج میلیون ریال تجاوز ننماید.

ج - معاملات عمده معاملاتی است که مبلغ آن از پنج میلیون ریال بیشتر باشد.
تبصره ۱ - مبنای نصاب در خرید برای معاملات جزئی و متوسط مبلغ مورد معامله و در مورد معاملات عمده مبلغ برآورد است.

تبصره ۲ - مبنای نصاب در فروش مبلغ ارزیابی کاردان خبره به انتخاب دیوان محاسبات میباشد.

ماده ۲۸ - مناقصه در معاملات بطرق زیر انجام میشود:

الف - در مورد معاملات جزئی به کمترین بهای ممکن به تشخیص و مسوولیت کارپرداز.

ب - در مورد معاملات متوسط به کمترین بهای ممکن به تشخیص و مسوولیت کارپرداز و تأیید مقامات مجاز از طرف رئیس دیوان محاسبات کشور.

ج - در مورد معاملات عمده با انتشار آگهی مناقصه عمومی و ارسال دعوتنامه (مناقصه محدود) به تشخیص رئیس دیوان محاسبات کشور و با مقامات مجاز از طرف ایشان.

ماده ۲۹ - مزایده در معاملات بطرق زیر انجام میپذیرد:

الف - در مورد معاملات جزئی به بیشترین بهای ممکن به تشخیص و مسوولیت مأمور فروش.

ب - در مورد معاملات متوسط با حراج.

ج - در مورد معاملات عمده با انتشار آگهی مزایده عمومی.

ماده ۳۰ - در مواردی که انجام مناقصه یا مزایده به تشخیص یک هیأت سه نفره مرکب از:

الف - رئیس دیوان محاسبات یا مقامات مجاز از طرف ایشان.

ب - مدیر امور مالی دیوان.

ج - یک نفر از کارکنان خبره به انتخاب رئیس دیوان محاسبات، به مصلحت نباشد، میتوان معامله را بطریق دیگری انجام داد در این صورت هیأت مزبور نحوه انجام معامله را تعیین خواهد نمود.

ماده ۳۱ - اعمال نظارت مالی بر مخارج دیوان محاسبات از نظر انطباق پرداخت با مقررات این قانون و سایر قوانین و مقررات مربوط بهنده رئیس دیوان محاسبات کشور است.

نحوه نگهداری و تنظیم حسابها و تفریغ بودجه دیوان محاسبات کشور

ماده ۳۲ - دیوان محاسبات کشور برای نگهداری و تنظیم حسابهای خود از روش دفتر داری دو طرفه و ثبت فعالیتهای مالی در دفاتر روزنامه و کل و دفاتر معین استفاده خواهد نمود. جزئیات سیستم حسابداری مورد عمل و ترتیب تعیین

سرفصلهای حساب و مستندات ثبت در دفاتر حساب و بایگانی اسناد و مدارک مربوط در دستورالعملی که به توسط رئیس دیوان محاسبات کشور تهیه و ابلاغ میشود مشخص میگردد.

ماده ۳۳ - صورت حساب دریافت و پرداخت هر ماه دیوان محاسبات کشور منتهی تا پایان ماه بعد و حساب نهائی هر سال منتهی تا پایان خردادماه سال بعد تهیه و به امضاء رئیس دیوان محاسبات کشور و یا مقام مجاز از طرف ایشان و همچنین مدیر امور مالی خواهد رسید و نسخه دوم حسابهای نهائی هر سال جهت درج در صورت حساب عملکرد سالانه بودجه کل کشور به وزارت امور اقتصادی و دارائی ارسال خواهد شد.

ماده ۳۴ - پیش پرداختها در سالی که به مرحله تفهید میرسند و عکس الحسابها در سالی که تصفیه میشود به حساب قطعی همان سال محسوب و در صورت حساب عملکرد سالانه بودجه دیوان محاسبات کشور به هزینه قطعی منظور میشود.

ماده ۳۵ - فروش اموال دیوان محاسبات که توسط رئیس دیوان محاسبات مازاد بر نیاز تشخیص داده شود با رعایت مقررات این قانون مجاز میباشد. و وجه حاصل از فروش این قبیل اموال باید به حساب درآمد عمومی واریز شود.
تبصره - اموال منقول که فروش آنها به موجب قانون ممنوع میباشد از شمول این ماده مستثنی است.

ماده ۳۶ - رئیس دیوان محاسبات کشور موظف است تفریح بودجه هر سال دیوان را تهیه و حداکثر تا پایان شهریور ماه سال بعد به کمیسیون دیوان محاسبات و بودجه و امور مالی مجلس گزارش نماید.

ماده ۳۷ - از تاریخ تصویب این قانون کلیه قوانین و مقررات مغایر با آن ملغی است و در موارد پیش بینی نشده برابر قوانین مربوط عمل خواهد شد.